

Council on Library & Information Resources

Ujumbe kutoka kwa Rais

Njia nyingine ya kueleza mkakati huu wa tumaini ni kuelezea kama simulizi, ambayo mara nyingi hujengwa kwa umakini mkubwa. Kama ilivyo kwa simulizi yoyote, nguvu ya kubadilisha mambo ya tumaini inahitaji mtazamo wa uendeleu wa wakati: kutumia uzoefu na maarifa (yaliyopatikana zamani) yaliyojengwa tena kwa makini kama hatua zinazoendelea na zinazoweza kutumika katika hali mpya (siku zijazo) na, ikiwa zitafanikiwa, kubadili ukweli huo. Mtazamo kwamba nafasi-nyakati yenye vipimo vinne inaendelea kuwepo na inaweza kuathiriwa na hatua zetu, ni hali muhimu ya kisaikolojia kwa mazoezi ya tumaini. Lakini kuendeleza mtazamo huu wa wakati wenye mfululizo huvurugwa kwa nguvu na matukio mbalimbali ambayo yanaweza kutabiri mwisho wetu wa pamoja.

Simulizi kinzani zinazokwamisha na kuvuruga mazingira ya fikra yanayofaa kwa tumaini, yote hutokana na ujanja wa kibinadamu, na yote hupunguza mshikamano na uendeleu unaohitajika kushughulikia kwa kina na ushirikiano changamoto za dunia yetu. Taarifa za kupotosha, uongo, nadharia za njama, na shaka na ukanaaji ulioratibiwa, vyote hivi ni mbinu za kawaida. Matokeo yake mara nyingi ni kupunguza hatua za kukabiliana na migogoro yetu, kwani huchangia kwa nguvu katika kuvuruga fikra za wakati.

Kwa undani zaidi, kuna matukio mawili yaliyopangwa vizuri na yenye ufadhili mkubwa ambayo pia yanachangia kudhoofisha utekelezaji wa matumaini kwa kusababisha mgawanyiko uliokithiri na kuficha muktadha. Muktadha ni kipengele muhimu cha kuelewa maarifa; muktadha unajumuisha mazingira yanayounda mazingira ya tukio, kauli, au wazo, na unaweza kutoa maneno ambayo kwayo vipengele hivi vya ulimwengu wetu vinaweza kueleweka kikamilifu na kupimwa. Uelewa wenyewe ni uhusiano kati ya anayejifunza na kitu au tukio linalochunguzwa. “Kuondolewa kwenye muktadha” maana yake ni kwamba jambo limeondolewa katika mazingira yake, hali inayoweza kupotosha maana yake, na kufuta ukweli na vidokezo vinavyohitajika kusaidia

tabia ya kiakili. Kipengele cha kawaida cha upotoshaji taarifa na aina mbalimbali za vyombo maarufu vya habari vya utamaduni ni hasa hili suala la kuondoa muktadha.

La kwanza ni mitandao ya kijamii: matatizo ya mitandao hii yanajulikana vyema na yameandikwa kwa kina. Mitandao hii inahamasisha makundi ya kikabila, inapunguza mwingiliano wa kijamii kuwa rahisi mno (“Nimependa hiki”), na wakati mwingine yenyewe ni ya muda mfupi, picha zikipotea ndani ya muda mfupi bila kuacha athari yoyote. Kwa kujengwa juu ya vipande vifupi sana vya kubadilishana habari, ufupi huu wa maelezo unahamasisha fikra za muda mfupi na kuondoa muktadha katika mwingiliano mwingi, kama si wote. Kutegemea picha moja pekee katika kuelezea mawazo, hali ya kutokujulikana kwa watumiaji, na kutegemea kauli za kujionesha badala ya mazungumzo au majadiliano ya kina, huonyesha upotoshaji wa mchakato wa kufikiri kwa kina na kwa mageuzi. Mazingira yanayojirejelea yenye mifumo inayolenga sana kutoa mapendekezo maalum hufunga hisia zetu za kujitambua na utendaji wetu, hali inayosababisha kujiridhisha na kutotenda lolote.

Chanzo kingine cha mara kwa mara cha mgawanyiko na kukatika kwa mawasiliano ni matangazo ya habari na matukio ya sasa, ambayo ni yenye faida kubwa na yanaonekana kupatikana kila mahali. Njia za uwasilishaji wa habari zimekuwa zikichunguzwa na kuhojiwa kwa miongo mingi. Matangazo ya biashara, mitandao ya kijamii, matangazo yasiyokoma ya masaa 24 ya vichwa vya habari vinavyorudiwa mara kwa mara, maandishi yanayotembea chini ya skrini bila mwisho—fikiri kuhusu taarifa zinazotokea ghafla, matangazo ya dharura yanayotolewa kwa pupa, picha zinazowaka-waka, na utegemezi wa kudumu katika maigizo rahisi na yenye mvuto wa mapambano na upinzani (ambao mara nyingi umetengenezwa kwa makusudi ili kuvuta usikivu na hisia za watazamaji), yote haya yanaziba mfumo wa visababishi vinavyotuzunguka. Vipande vidogo vidogo vya taarifa vilivyotawanyika, maelezo mafupi mno, na vipande vya habari visivyo na muunganiko vinaigawa dunia yetu badala ya kuielezea, na kwa hakika huficha kina na ugumu unaohitajika ili kuelewa hatari za sasa zinazotukabili.

Mfano mwingine unaoonekana si hatari lakini wenye athari kubwa ni mitindo ya simulizi katika elimu ya juu, ambayo inaweza kuzuia ukuaji wa muktadha mpana na miunganisho ya kina zaidi. Tofauti na mitandao ya kijamii na matangazo ya habari yanayotazamwa kama utamaduni wa umma ambao

athari zake hasi zinaeleweka kwa urahisi, vyuo vikuu mara nyingi huchukuliwa kama ngome dhidi ya mgawanyiko unaoonekana kwenye mitandao ya kijamii na katika matangazo ya kisasa ya matukio ya sasa; hata hivyo, dhana hii inahitaji kuchunguzwa kwa kina zaidi na kwa makini zaidi.

Sehemu kubwa ya tatizo la masimulizi yanayotolewa katika elimu ya juu inaweza kufuatiliwa hadi kwenye kile tunachokiita hesabu za hadhi na sifa. Masimulizi haya hayajumuishi tu mazao ya kitaaluma kama vitabu, makala za majarida, na insha, bali pia hadithi zinazotumika katika upandishaji vyeo na zawadi kwa wale wanaofanya kazi katika utamaduni huu. Kuhusu taswira ya umma ya taasisi hizo, kama sehemu ya kujitangaza, kila chuo kinathamini historia na dira yake ya kipekee na mara nyingine ya kipekee mno. Vyuo hushindana vikali kupata wanafunzi, ufadhili, wahadhiri na rasilimali mbalimbali kwa msingi wa upekee huo, hali inayozuia ushirikiano na mawasiliano baina ya taasisi moja na nyingine. Ndani ya taasisi zenyewe, nguvu za rasilimali zake za kibinadamu na kiakili hutegemea namna ya kuzingatia kanuni zilizokubalika kwa ujumla. Taaluma mbalimbali huambatana na mfumo wa maarifa (epistemolojia) zinazosaidia sarufi zao maalumu, istilahi, mbinu za utafiti, na taratibu zao maalum za kitaaluma. Maendeleo ya kitaaluma ndani ya taaluma hizi mara nyingi hutegemea umahiri wa kutumia lugha mahsusi na kufuata taratibu zinazofanana na zile za vyama vya kitaalamu, jambo ambalo pia linazuia utafiti wa kimasafa mbalimbali (interdisciplinary na transdisciplinary) ambao kwa sasa unatambuliwa kuwa muhimu sana katika kushughulikia matatizo magumu na changamani yanayohusu uhai wetu.

Mpangilio wa maarifa ya kitaaluma hugawa uelewa wetu kuhusu ulimwengu katika vipande vidogo, kiasi kwamba ushirikiano mpana zaidi na utafiti wa kina unaojumuisha wataalamu wa fani nyingi—ambao ni msingi muhimu wa uwezo wa binadamu kufanya maamuzi ya kina—unaweza kupunguzwa kwa kiasi kikubwa.

Moja ya changamoto ngumu na za kutisha zaidi zinazotukabili leo ni mabadiliko ya tabianchi. Hadithi ya mabadiliko ya tabianchi yenyewe ni simulizi kuu lenye kitendawili katikati yake. Janga hili kubwa la kimazingira ambalo halijawahi kushuhudiwa hapo awali, limetokana na jitihada zilizoendelea, za kisasa, na za kimakusudi za mwanadamu. Mafanikio ya uhandisi, mbinu zetu za kiuchumi zenye akili, matumizi yetu na uboreshaji wa vyanzo vya nishati vilivyokuwa vimefungika ardhini kwa muda mrefu, pamoja

na kanuni zetu tata za teknolojia, zote zimekuwa utangulizi wa uharibifu wetu wenyewe.

Dunia yetu imebadilishwa kabisa na maono yetu, nadharia zetu, mawazo yetu, thamani zetu, na matamania yetu. Sayari hii, ambayo sasa ipo kwenye misukosuko mikubwa, ni onyesho dhahiri la akili ya mwanadamu iliyodhihirika wazi. Kwa kufikiria kwetu, tumeiumba dunia hii na kutengeneza mlolongo wa matukio yanayoungana ambayo sasa yamekusanyika pamoja kutuchoma, kutugharikisha, na kutunyima pumzi. Ni vigumu mno kukubali ukweli huu mchungu kwamba sisi wenyewe ndio watengenezaji wa maangamizi yetu.

Upotevu wa urithi wetu wa pamoja wa kitamaduni unaotabiriwa na matukio ya tabianchi yenye vurugu zaidi na yasiyotabirika unazidi kuwa eneo la kipaumbele kwa CLIR. Kipaumbele hiki kinajengwa juu ya historia ya CLIR ya kuhifadhi na kuwezesha upatikanaji wa rasilimali muhimu za urithi wetu wa pamoja: jinsi tunavyoweza kulinda kumbukumbu zetu za kitamaduni—zile za kihistoria na hata zile za muda mfupi—na kuzisimamia ili zitumike tena na kukubalika na vizazi vijavyo.

Kutokana na ugumu wa changamoto ya mabadiliko ya tabianchi, tunatarajia miradi yetu kuwa na sura nyingi, kuwa ya muda mrefu zaidi, ya kimataifa, na yenye ushirikiano mpana zaidi. Katika mtazamo huu, uendeleu na miundombinu vinaeleweka kama kazi zinazotegemeana na zisizotenganishwa, na msingi wake ni jamii. Uimara wa kweli unategemea zaidi maamuzi ya kitabia ya binadamu kuliko kuwa na fedha nyingi au uwezo mkubwa wa kiteknolojia pekee. Muda na uwekezaji unaohitajika katika ushiriki mpana wa kijamii na kiakili hubadilisha juhudi hizi kutoka kuwa tu miradi ya kawaida na kuwa kichocheo cha mwingiliano unaozidi kuimarika kwa maendeleo. Mbinu hii tumeipa jina la “uendeleu unaozalisha” (generative sustainability).

Kauli ya “Kuyapa maisha maarifa” inaakisi kiini cha kazi ya CLIR. Hii ni kauli yenye maana nyingi zilizojikita katika tabaka mbalimbali. Inaashiria utu na ubinadamu tunaoshirikiana nao kupitia miradi yetu, wale wanaoweka vipaumbele, kubuni, na kutekeleza malengo ya utoaji wetu wa ufadhili. Pia inahusu maisha ya akili yanayohitajika ili kuhakikisha uimara wa miradi hii pamoja na utajiri wa kiakili unaozaliwa kutokana nayo.

Kazi yote ya CLIR imelenga kuboresha uwezo wa kupanga na kupanga vizuri; kufanya maamuzi; kuzoea mabadiliko; kutathmini na kupima umuhimu wa vyanzo vipya vya taarifa vilivyogunduliwa; na kutumia maarifa hayo kwa ufanisi. CLIR ni shirika la kumbukumbu lililo hai kwa namna ya kipekee na yenye msukumo wa kiakili.

Kwa uwezo huu ulioongezeka, tunaweza kushirikiana ndani ya muktadha sahihi na wa hali ya juu zaidi, na kutoka katika muktadha huo huibuka simulizi mpya. Msingi wa mchango wa CLIR kwa manufaa ya umma ni masimulizi haya, yanayozaliwa kupitia uvumbuzi unaofanyika kwa kuchunguza rasilimali ambazo hapo awali zilikuwa zimefichika; maarifa mapya yanayotokana na urejeshaji wa urithi wa kitamaduni ambao vinginevyo ungezama katika kimya; sherehe zinazotokana na upatikanaji wa kumbukumbu za jamii kwa umma; na taarifa za jumuiya mpya zilizokuja pamoja kuhifadhi urithi wao dhidi ya athari mbaya za mabadiliko ya tabianchi. Katika kila moja ya hali hizi, CLIR hutoa fursa ya muktadha mpana zaidi unaochochea uelewa wa kina zaidi.

Matumizi ya uwezo mpya ni hadithi yenyewe, hadithi inayohitaji hisia ya mtiririko wa muda ulio thabiti, unaotegemea uamuzi wa mwanadamu, ikiwa kama jibu la ujasiri dhidi ya vikwazo vya kugawanyika kwa fikra na kelele zisizo na mwelekeo wa kutoridhika kwetu, na inayochochea dalili za matumaini yaliyo makini zaidi.

Kwa Kumbukumbu

Clifford Lynch

Kupitia hekima yake, tuliweza kupata tumaini daima.